

ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУЦІЙНОЇ АРХІТЕКТУРИ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

Глущенко О.В., к. е. н., доцент

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Визначено вектори розбудови ринку фінансових послуг в умовах постіндустріальної економіки; розкрито механізми вмінення віртуальним фінансовим капіталом реального сектору економіки, розглянуто сучасні напрямки дослідження фінансової архітектури ринку фінансових послуг.

Ключові слова: інституційна архітектура, ринок фінансових послуг, віртуальний капітал, гібридний капітал, «економіка послуг», фінансова система.

Постановка проблеми у загальному вигляді. У сучасних умовах ринок фінансових послуг зазнає нових поштовхів до подальшої розбудови. Широке коло науковців та практиків постійно ведуть активний науковий діалог щодо визначення сучасних векторів розвитку ринку фінансових послуг та теорій фінансового посередництва.

Проблеми диспропорційного розвитку фінансового й реального секторів дедалі набувають все більшої значимості. Фінансовий сектор змінюється більш високими темпами, постійно ускладнюючи свою інфраструктуру. Таким чином диспропорції між реальним та фінансовим сектором підсилюються не тільки кількісно, а й, що суттєво важніше, якісно.

Метою статті є визначення векторів розбудови ринку фінансових послуг в умовах постіндустріальної економіки; розкриття механізмів вмінення віртуальним фінансовим капіталом реального сектору економіки.

Основне завдання. Розкрити зміни у побудові фінансової архітектури ринку фінансових послуг у посткризових умовах.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Наразі визначається декілька напрямів дослідження фінансової архітектури ринку фінансових послуг. Банківський сегмент досліджують С. Арджевітін [1], С. Буковинський [2], О. Вовчак [3], С. Вожжов [4], В. Міщенко [5], О. Кот [6]. Процеси, що відбуваються на фондовому ринку, розглядають І. Бурденко [7], Н. Версаль [8]. Причини кризи та на шляхи подолання її виявів є об'єктом наукового пошуку Ю. Гавозди [9], А. Гайдуцького [10], С. Дмитрова [11], В. Корнєєва [12], Ю. Уманціва [13], О. Чуба [14], В. Яшука [15]. Побудову глобальної фінансової системи досліджують А. Гриценко [16], Х. Клодт [17], С. Науменкова [18], Г. Стівенс [19], І. Школьник [20].

Актуальність теми дослідження. Глобальна фінансова криза змінила архітектуру світової фінансової системи. На цей час ще не можна чітко визначити: чи на краще будуть зміни, але вже є простір для їх аналізу та дослідження. Ю. Гавозда у [9] шукає винних у фінансовій кризі; автором також розпочато наукові розвідки щодо проявів фінансової кризи на теренах України у [21]. Наразі є актуальним дослідження змін, що відбулися у світовій фінансовій архітектурі в умовах посткризового відновлення.

Викладення основного матеріалу. Потребує ґрунтовного дослідження питання щодо визначення векторів руху ринку фінансових послуг у сучасних умовах. Першим з актуальних питань сучасного стану фінансового ринку є визначення суто теоретичних підходів: чи відбулася зміна архітектури фінансового ринку та замість однієї архітектурної побудови буде розбудовано нову, або у просторі більш широкого поняття – архітектоніки (яка залишилася незламаною) – буде відбудовуватися нова архітектура.

Проводячи співставлення поглядів науковців [16; 22; 23] та [18], доходимо висновку, що незважаючи на їх поверхневу протилежність, погляди вчених багато у чому співпадають, бо разом підтримують точку зору про те, що у рамках визначеної інституційної побудови – інституційної архітектоніки, за А. Гриценком [16; 22; 23], яка до речі, залишається

постійною, відбувається формування нової фінансової системи. Інший підхід ми знаходимо у [23], яка трактує фінансову архітектуру як сукупність найбільш інтегрованих сфер і ланок національних фінансових систем [23, с. 4]. За З. Луцишин, в основі побудови фінансової архітектури лежить інтеграція, тобто при розриві або іншому порушенні інтеграційних зв'язків руйнується й уся фінансова архітектура.

За авторським баченням, фінансова архітектура є частиною більш широкого фінансового простору, якому панує архітектоніка, – особлива композиція фінансового простору, яка дає змогу досліджувати цілісність явища, зовнішнє оточення та внутрішню структуру. Відмінність архітектоніки від архітектури витікає з вже наведеного визначення – архітектура завжди передбачає інтеграцію та ієрархічність, архітектоніка дає змогу поширити це поняття за рахунок констеляції – просторового сполучення без зв'язків та гіперархії – над ієрархічних зв'язків. Вживання терміну архітектоніка дає змогу перейти до надзвичайно важливого у методологічному плані питання, визначення синергетичних моментів, що полягають у самоорганізації та саморозвитку складних економічних систем.

Синергійність у розумінні саморозвитку – є діалектичним моментом досліджуваного предмету.

Крім того, наявність морфеми «тектоніка» вказує та дає змогу аналізувати глибинні базисні відносини та процеси, визначати базисні деформації, що майже не виявляються на поверхневому рівні. Термін «архітектоніка» дозволяє гармонійно переходити від дослідження явищ світового та наднаціонального рівня до їх проявів на рівні країни.

Виходячи з вищевикладеного, ми наполягаємо, що вживання терміну «фінансова архітектоніка» є більш доцільним та раціональним.

Дослідження фінансової архітектоніки в посткризових умовах дає змогу визначити тенденції зміни векторів валютної системи, конфігурацію світових фінансових інститутів та прояви глобалізації на теренах України.

Протягом останнього часу ідея сильної, панівної світової валюти не підтверджується прикладом ні долару США, ані євро. Спостерігаємо, як під впливом ендогенних факторів – іпотечна криза у США, чи бюджетна криза у одній з країн Євросоюзу – на кшталт Греції, курс валюти різко падає, що викликає загрозу світової фінансової кризи та впливає на усю світову фінансову спільноту. Різкий спад курсу євро відносно інших валют вже викликає побоювання щодо другої хвилі фінансової кризи, що розпочнеться на цей раз у Європі.

Визначення векторів нестабільності валютного ринку дає змогу досліджувати проблему: присутності іноземного капіталу у фінансовій системі України. Зазначеній проблемі присвячені праці [10; 13; 20; 21; 25]. Повстає питання: чи може країна в умовах фінансової економіки сама забезпечити свої потреби у капіталі за рахунок власної фінансової системи, без залучення іноземного капіталу, чи присутність іноземного капіталу стає постійним, необхідним фактором реалій будь-якої національної економіки? Головний радник Всесвітнього банку з фінансової політики Джеймс А. Хансон [25] ставить питання: чи є банківські системи малих країн «недостатніми», розуміючи під «недостатністю» нездатність обслуговувати потреби у кредитуванні та підтриманні грошового обігу своєї країни. Логічним є висновок, що подолати «недостатність» банківських систем можливо лише за широкої присутності іноземного капіталу та розгалуженої мережі філій іноземних банків. Дослідник визначив феномен, що полягає у перевазі щодо вкладання депозитів у закордонні банки суб'єктами господарювання у малих та слаборозвинених країнах, вбачаючи корені відпливу капіталу саме у визначених преференціях. Для України визначені причини не є об'єктивними, у роботі [1] ґрунтовно викрито причини відпливу капіталу з України, до яких віднесено: надзвичайно високий рівень корупції (до визначеного чинника приєднується також Ю. Соколотняний [27]) та ухилення від сплати податків. Відмітимо, що суто монетарні чинники не є визначальними у витоку капіталу з України. За

С. Арджевітіним, головними чинниками у відпливі капіталу є інституційні пастки, якими вражено економіку України.

Зазначене є ще одним доводом на користь розгляду сучасних явищ саме з позицій архітекtonіки: у фінансовому просторі тісно переплітаються та перетинаються монетарні параметри з інституційними утвореннями, що вимагає розширити поле дослідження до просторової побудови й перейти з двохмірної системи координат до трьохмірної та створити умови переходу до n-мірної системи.

Стосовно присутності іноземного капіталу можемо сказати, що завдяки політиці лібералізації, пом'якшення законодавства, активного залучення іноземних інвестицій іноземний капітал у фінансовій системі України присутній навіть у надлишку. У подальших дослідженнях ми спробуємо знайти його оптимальне значення у фінансовому секторі України. Визначення адекватної присутності іноземного капіталу є нагальною потребою банківської системи, що гостриш за усі сфери фінансової системи відчула вплив фінансової кризи. Мова не йтиме про якесь конкретне значення, скоріше про побудову нерівності, у якій корисність від залучення іноземних інвестицій змінюватиме знак «+» на «-» у залежності від обсягів присутності іноземного капіталу у банківській системі країни.

Незважаючи на існування індексу П. Сорса [25, с.129], що характеризує ступінь допустимої присутності іноземного капіталу іноземних банків, ми вважаємо за потрібне провести певні власні наукові розвідки у визначеному напрямку, що дасть змогу індивідуалізувати значення присутності іноземного капіталу у банківській сфері для України та розробити власний показник.

Вже не викликає суперечок теза про те, що сучасна економіка України має чітко визначений вектор до побудови саме фінансової економіки – особливої системи з домінуючою роллю фінансового сектору. В умовах фінансової економіки фінансовий капітал вмінює продуктивну економіку, підкорюючи її на користь своїм потребам та придушуючи її.

Маємо запропонувати гіпотезу, що у подальших наукових розвідках має знайти більш чітке формулювання: незважаючи на те, що нібито мова йде про капітал як однорідну вартість, що має приносити прибуткову вартість, іноземний капітал – це міграційний капітал. Це сформовано у країнах з високим ступенем фінансової економіки, з набутою та добре розвинутою функцією вміння, яка на теренах України реалізується як підкорення національної економіки на користь світових фінансових центрів. Механізм вміння полягає у віртуалізації капіталу – здатності до формування боргів.

На цей час на сторінках наукових журналів розгорнувся активний науковий діалог щодо похідних, гібридних форм фінансових інструментів, що представлений працями [3; 5; 7; 28].

Ми вважаємо, що розвиток гібридних та структурованих цінних паперів, застосування їх у процесах формування банківського капіталу та портфелю цінних паперів банку наблизить панування фінансової економіки в Україні, маскуватиме справжнє фінансове становище емітентів та інвесторів, поглибить та подовжить прояви кризи та якісно підсилить вплив іноземних фінансових центрів на економіку України.

У роботі [25] науковці С. Классенс та Джонг-Кун Ли досліджують експансію іноземних банків у країни з низьким рівнем доходу, роблячи висновок про взаємодію співробітництва, але ми не можемо собі дозволити забувати про теорію трансплантації інститутів, за якою донор виграє більшою мірою, ніж реципієнт.

В. Козюк [29] досліджує експансію кредиту в умовах макрофінансових дисбалансів, без аналізу країни походження кредитного капіталу, – за авторським баченням, кредитна експансія є поширенням фінансової економіки, процес безпосереднього вміння віртуальним капіталом реального сектору економіки. Перекредитована, перегріта кредитною експансією фінансова система вимагатиме прибутків на капітал; забезпечити раціональні очікування можливо двома шляхами: перший – шляхом

самозростання фінансового сектору, другий – шляхом вмінення реального сектору.

Згадана робота С.Класенса та Джонг-Кун Лі [25] підводить до логічного питання про співвідношення реального і фінансового секторів в економічній системі. О. Малютін [30] висвітлює питання оцінки фінансового сектору України та його значення для економічного розвитку та вважає його недостатньо розвиненим, що у цілому співпадає з логікою С. Класенса та Джонг-Кун Лі, які віднесли Україну до країн з низьким рівнем доходу, що потребують активного втручання іноземних банків.

Ми вважаємо, що зростання фінансового сектору необхідно не тільки контролювати, а й жорстко обмежувати, бо безконтрольне поширення фіктивного капіталу здатне не тільки вмінити та зобов'язати реальний сектор, а й зруйнувати економічну систему країни, що ми зараз спостерігаємо на прикладі Греції.

Маємо запропонувати авторське визначення механізмів вмінення віртуальними фінансами реального сектору. Фактично є три механізми вмінення реального сектору фінансовим: перший – бюджетний, – шляхом покриття бюджетного дефіциту, або обслуговування державного боргу; другий – борговий, - шляхом погашення наданих кредитів; третій, – рефінансування, шляхом виділення коштів та спрямування їх на підтримку фінансових установ, що знаходяться у кризовому стані.

У теперішній час не існує визначення адекватного розміру фінансового сектору в економіці, є чіткий критерій: фінансовий сектор має задовольняти потребі реального сектору у кредитних ресурсах та надавати фінансові послуги. Керуючись цією логікою, ми ставимо на перше місце не фінансовий, а продуктивний сектор, який має обслуговувати сектор фінансовий.

Питання про співвідношення фінансового і реального сектору є питанням про розвиненість економіки; досить логічно, що розвинені країни мають й розвинений фінансовий сектор, тобто ступінь розвитку фінансового

сектору може слугувати у якості індикатору розвиненості усієї економічної системи загалом.

У роботі Б'яджо Боссона – у минулому заступника директора Банку Італії, а у теперішньому радника Виконавчого директора Міжнародного валютного Фонду з Італії та керівника дослідницької групи в Інституті монетарних та економічних досліджень при банку Кореї – Джонга-Кун Лі [25] висловлюється та обґрунтовується гіпотеза про внутрішню мотивацію до зростання фінансових ринків, яка полягає у тому, що на великих ринках фінансові посередники мають змогу заробляти більше, ніж на малих, тому фінансові посередники з малих ринків несуть приховані збитки, відносно фінансових посередників з великих ринків [25, с. 72]. Вихідною тезою у доказі гіпотези Боссона-Лі є теза про те, що у сучасних умовах фінансові посередники більшою мірою спираються на інфраструктурні системи. Зазначене є додатковим доказом значущості архітекtonіки фінансового ринку. Будь-який ринок, як система, що самоорганізується, прагне ефективності, виходячи з гіпотези Боссона-Лі, самозростання фінансових ринків та ускладнення їх інфраструктури, є об'єктивним процесом, який меншою мірою залежить від інтегрованості сфер і ланок фінансової системи у світове господарство.

Маємо запропонувати наступну гіпотезу: глобалізація фінансових систем та розбудова фінансової архітекtonіки має внутрішні рушійні сили, якими є прагнення до отримання прибутків та надприбутків та вектор до мінімізації явних та імпліцитних збитків з боку суб'єктів фінансового ринку. Світові інтеграційні процеси мають другорядне значення, в першу чергу процеси архітекtonічного будівництва визначаються внутрішніми мотивами.

Доведемо викладену вище тезу, спираючись на [17], «нова економіка» за Х. Клодтом – це, перш за все, більш продуктивна економіка, до речі це економіка з якісно іншим типом співвідношення економічного зростання з підвищеною продуктивністю праці. Саме комбінація факторів виробництва, підвищення продуктивності праці впливає на тип економічного зростання.

При умові допущення нейтральності технічного прогресу за Солоу капітал стає надлишковим, бо зменшується капіталомісткість виробництва [17, с.58].

Витоки фінансової економіки та віртуального капіталу полягають у інтенсифікації виробництва, технічному прогресі, що змінює тип виробництва. Діалектика продуктивних сил та виробничих відносин, їх адекватність породжують «нову економіку» й фінансову економіку як перехідну її стадію.

Висновки та пропозиції. Проведені дослідження дали змогу отримати результат, що полягає в обґрунтуванні тези про формування зайвих капіталів в умовах розбудови «нової економіки». Тепер стає зрозумілим, чому в країнах з високим рівнем розвитку економічних систем існує високий ступінь фінансової економіки.

Фінансові капітали, які більше не потрібні у виробництві, замикаються у собі та починають утворювати інфраструктурні системи, що самопідтримуються та ведуть до самозростання фінансових ринків.

На наш погляд, потрібно вказати також на важливе теоретико–методологічне питання про чітке розмежування фінансового ринку та ринку фінансових послуг на підставі визначення сутності категорії «фінансова послуга». Незважаючи на значні наукові розробки В. Ящука [15], особливості фінансових послуг у зрівнянні з іншими товарами фінансового ринку та фінансовими активами ще не досить розкрито. На наш погляд, відмінності фінансових послуг від інших фінансових активів необхідно шукати у праці, що формує фінансову послугу.

Так під впливом фінансової економіки формується «економіка послуг», замість продуктивної, виробничої економіки. Формування «економіки послуг» вимагає надзвичайно складної інфраструктурної системи, можна сказати, що одночасно з формуванням «економіки послуг» формується й фінансова архітектоніка. Зазначена розбудова надзвичайно чутлива до стану складових елементів.

Прикінцевим висновком є думка про перебільшення масштабів кризових явищ у банківському секторі. На шпальтах наукових видань зараз спалахнула наукова дискусія щодо визначення ефектів кризи, шляхів подолання її наслідків та розробки засобів та прийомів унеможливлення збитків від неї у майбутньому.

Низка наукових праць [2; 4; 6; 8; 11; 14; 31; 32; 33; 35] з різних боків тією чи іншою мірою висвітлюють питання найскорішого відновлення банківської системи України. Проте ми можемо зауважити, що саме відновлення продуктивного сектору є підґрунтям сталого розвитку не тільки фінансового сектору й банківської сфери зокрема, а й усієї економічної системи України.

Зміни, що викликані кризою, висувають на порядок денний питання про зміну методів управління фінансовою системою. У роботах [12; 19] робиться спроба визначити нові інструменти та методи управління фінансовою системою. Як на нашу думку, головний вектор управління повинен спрямовуватися на відновлення саме виробництва. Процеси подальшої віртуалізації капіталу, що виявляється у гібридизації фінансових інструментів, комбінуванні боргових активів з інвестиційними, формують простір задля розбудови економіки боргів. Небезпека гібридизації полягає у створенні умов безвідповідальності, коли фінансовий актив є комбінацією боргових інструментів, декількох рівнів, та ще й обертався на ринку тривалий час; на динаміку його курсу укладалися вторинні та третинні угоди, у цьому випадку важко знайти винуватця, який би мусив розірвати порочне коло самозростаючих боргів.

Гібридні інструменти небезпечні своєю нестійкістю, віртуальністю, потягом до самозростання та формування надзвичайно складної інфраструктури, виключно у рамках якої вони є цінністю.

Ринок цінних паперів розвивається так само, як і усі ланки фінансової системи; він розвивається навіть скоріше, бо концентрація грошей, прибутків, гострота конкурентної боротьби за інформацію є достатніми

мотивами задля випереджального розвитку ринку цінних паперів у порівнянні з ринками реальних товарів та послуг. Класичні цінні папери як акції та облігації доповнюються новими фінансовими інструментами опціонами, ф'ючерсами тощо, на фондовому ринку відбувається поява нових інструментів - це є об'єктивні факти фінансової дійсності, що пов'язані з розвитком самого людського суспільства. Формування фінансової економіки вносить певні корективи, змушуючи стрімко розвиватися саме боргові інструменти.

Сучасний ринок фінансових послуг стрімко розвивається, постійно ускладнюючи свою інфраструктуру, у межах фінансової архітекτονіки відбувається постійний інституційний дизайн, що має чіткий глобалізаційний вектор. На жаль, на теренах України формується фінансова економіка з усіма притаманними їм недоліками; у [14] зазначається, що «мало фермерів, багато фінансистів», продуктивна економіка страждає від хижого фінансового сектору, інколи штучно ускладнюються та формуються фінансові послуги.

Керуючись рекомендаціями, викладеними у [36], Україна повинна перейти від «паперових» до «реальних» інновацій, бо тільки інтелектуальний прорив може врятувати бідну на ресурси країну з населенням, що стрімко старіє. Економічна система повинна перейти не на словах, а на ділі до соціальноорієнтованої моделі розвитку.

Останнім дослідженням вектором є подальша розбудова постіндустріальної економіки на теренах України, що і надалі буде характеризуватися зростанням питомої ваги послуг, насамперед фінансових.

Література:

1. Арджевітін С. Відплив капіталу з України: причини та шляхи подолання / С. Арджевітін // Вісник Національного банку України – 2010. – №1. – С. 3-7.
2. Буковинський С. Досвід використання інструментів рефінансування в монетарній політиці Європейського центрального банку /

- С. Буковинський, В. Корнівська // Вісник Національного банку України – 2010. – №3. – С. 7-13.
3. Вовчак О. Фінансові інструменти управління кризовим банківництвом в Україні / О. Вовчак, О. Галушак // Вісник Національного банку України – 2010. – №3. – С. 16-20.
 4. Вожжов С.П. Доступність банків до рефінансування та можливості варіаційного регулювання їх ліквідності / С.П. Вожжов // Фінанси України. – 2010. – №2. – С. 111–119.
 5. Гібридний капітал банку: світовий досвід, перспективи впровадження в Україні: Науково-аналітичні матеріали. Вип.13 / В.І. Міщенко, В.В. Крилова, В.В. Салтинський, О.Г. Приходько. – К.: Національний банк України. Центр наукових досліджень. – 2009. – 180 с.
 6. Кот О. Грошові потоки як відображення фінансової стабільності банків / О. Кот // Вісник Національного банку України – 2010. – №1. – С. 48-51.
 7. Бурденко І. Класифікація випущених фінансових інструментів: фінансове зобов'язання чи інструмент капіталу? / І. Бурденко // Вісник Національного банку України – 2010. – №3. – С. 27-29.
 8. Версаль Н. Сек'юритизація та її роль у відновленні фінансової стабільності / Н. Версаль // Вісник Національного банку України – 2010. – №4. – С. 28-35.
 9. Гавозда Ю. Хто спровокував та відповідатиме за фінансовий колапс / Ю. Гавозда // Фінансовий ринок України – 2010. – №1. – С. 31-32.
 10. Гайдучкий А. Світовий ринок міграційного капіталу та економічна криза 2008-2009 років / А. Гайдучкий // Вісник Національного банку України – 2010. – №1. – С. 34-37.
 11. Дмитров С. Новітня компонента в системі банківських ризиків / С. Дмитров, Т. Медвідь // Вісник Національного банку України – 2010. – №4. – С. 11-15.

12. Корнєєв В. Регуляторні інструменти стабілізації фінансових ринків / В. Корнєєв // Фінансовий ринок України – 2010. – №1. – С. 3-6.
13. Уманців Ю. Модифікація світової фінансової системи в умовах новітніх викликів / Ю. Уманців // Вісник Національного банку України – 2010. – №4. – С. 36-40.
14. Чуб О. Банківські кризи: теоретичні та прикладні аспекти / О. Чуб // Вісник Національного банку України – 2010. – №3. – С. 22-26.
15. Ящук В.В. Ринки фінансових послуг як складова системи економічного розвитку / В.В. Ящук // Фінанси України – 2010. – №1. – С. 115-121.
16. Гриценко А.А. Інституційна архітектоніка грошово-кредитної політики / А.А. Гриценко // Актуальні проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України : зб. наукових статей. – Х. : Фінарт, 2003. – С. 4-7.
17. Клодт Х. Нова економіка: форми вияву, причини і наслідки : дослідження Фонду Хайнца Ніксдорфа / Х. Клодт [та ін.] ; пер. з нім. ; Інститут світової економіки при Кільському ун-ті. – К. : Таксон, 2006. – 305 с.
18. Науменкова С. Формування нової фінансової архітектури: основні питання та можливі виклики для України / С. Науменкова // Вісник Національного банку України – 2010. – №1. – С. 8-13.
19. Стівенс Г. Нова модель фінансового регулювання / Г. Стівенс // Фінансовий ринок України – 2010. – №1. – С. 27-30.
20. Школьник І. Міжнародні фінансові конгломерати у банківському секторі України / І. Школьник // Вісник Національного банку України – 2010. – №2. – С. 32-35.
21. Глущенко О.В. Прояви глобальної фінансової кризи в Україні та шляхи її подолання / О.В. Глущенко // Концептуальні засади та вектори розвитку фінансової діяльності суб'єктів господарювання в сучасній економіці України : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. – Х., 2009. – С. 53-55.

22. Гриценко А.А. Наука и искусство институционального строительства / А.А. Гриценко // Інституційна архітектоніка та механізми економічного розвитку : матеріали наук. симпозіуму. – Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2005. – С. 20-31.
23. Гриценко А.А. Особливості інституційної архітектоніки українського суспільства ХХІ століття / А.А. Гриценко // Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. акад. НАН України В.М. Гейця. – К. : Ін-т екон. прогн. ; Фенікс, 2003. – С. 155-171.
24. Луцишин З.О. Формування глобальної фінансової архітектури світового господарства : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. екон. наук. : спец. 08.05.01. «світове господарство і міжнародні економічні відносини». / Луцишин Зоряна Орестівна. – К., 2003. – 42 с.
25. Глобализация и национальные финансовые системы / Под ред. Дж. А. Хансона, П. Хонохана, Дж. Маджнони. Пер. с англ. – М.: Издательство «Весь Мир», 2005. – 320 с.
26. Глущенко О.В. Лібералізація діяльності комерційних банків України: можливості та проблеми / О.В. Глущенко // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Економічна серія. – 2006. – № 743. – С. 84-91.
27. Сколотяний Ю. Мутація влади і бізнесу / Ю. Сколотяний // Дзеркало тижня – 2010. – №17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dt.ua/2000/2020/69364/>. – Загол. з екрану.
28. Науменкова С.В. Використання структурованих цінних паперів для фінансування корпорацій в Україні / С.В. Науменкова, Т.Г. Буй // Фінанси України. – 2010. – №2. – С. 89–101.
29. Козюк В.В. Експансія кредиту в системі макрофінансових дисбалансів / В.В. Козюк // Фінанси України – 2010. – №1. – С. 54-66.
30. Малютін О.К. Оцінка фінансового сектору та його значення в економічному розвитку України / О.К. Малютін // Фінанси України – 2010. – №3. – С. 92-100.

31. Іващенко Ю. Механізм залучення комерційних банків до інвестування економіки в умовах фінансової кризи / Ю. Іващенко // Вісник Національного банку України – 2010. – №1. – С. 54-56.
32. Набок Р. Особливості управління банком в умовах нестабільності на фінансових ринках / Р. Набок // Вісник Національного банку України – 2010. – №1. – С. 38-39.
33. Нідзельська І.А. Вплив валютного регулювання на розвиток вітчизняної економіки / І.А. Нідзельська // Фінанси України. – 2010. – №2. – С. 83–88.
34. Фінансові та інші прогнози на 2010 рік // Фінансовий ринок України – 2010. – №1. – С. 36-37.
35. Шварц О. Регулювання ліквідності банківської системи України в період кризи / О. Шварц // Вісник Національного банку України – 2010. – №4. – С. 56-61.
36. Яценко Н. «Новий курс» по-академічному / Н. Яценко // Дзеркало тижня – 2010. – №14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dt.ua/2000/2020/69107/>. – Загол. з екрану.

Аннотация

ВЕКТОРЫ РАЗВИТИЯ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЙ АРХИТЕКТУРЫ РЫНКА ФИНАНСОВЫХ УСЛУГ УКРАИНЫ

Глущенко О.В., к. э. н., доцент

Харьковский национальный университет имени В.Н. Каразина

Определены векторы построения рынка финансовых услуг в условиях постиндустриальной экономики; раскрыты механизмы вменения виртуальным финансовым капиталом реального сектора экономики, рассмотрены современные направления исследования финансовой архитектуры рынка финансовых услуг.

Ключевые слова: институциональная архитектура, рынок финансовых услуг, виртуальный капитал, гибридный капитал, «экономика услуг», финансовая система.

Summary

VECTORS OF DEVELOPMENT OF INSTITUTIONAL ARCHITECTURE OF MARKET OF FINANCIAL SERVICES OF UKRAINE

Gluschenko O.V., Ph.D., docent

V.N. Karazin Kharkiv National University

Definite vectors of alteration of market of financial services are in the conditions of post-industrial economy; the mechanisms of submission a virtual financial capital are exposed real the sector of economy, probed modern directions of research of financial architecture of market of financial services.

Key words: institutional architecture, market of financial services, virtual capital, hybrid capital, «economy of services», financial system.

Поступила в редакцию 24.06.2011 г.

© Глущенко О.В., 2011 г.